

بررسی مورفومتریک اثرات داروهای محرک تخمک‌گذاری در پروتکل طولانی مدت بر فراساختمان سلول‌های اپی‌تلیال اندومتر انسان در زمان پنجره لانه‌گزینی

پرویز بزّی (M.Sc.)^۱، معرفت غفاری نوین (M.D., Ph.D.)^۲، جعفر سلیمانی‌راد (Ph.D.)^۳، شیراحمد سارانی (Ph.D.)^۴،
لعیا فرزّی (M.D.)^۵، عالیه قاسم زاده (M.D.)^۶، رحیم طهماسبی (M.Sc.)^۶.

- ۱- دانشجوی دکترا، گروه بافت‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز، تبریز، ایران.
- ۲- استادیار، گروه غدد تولیدمثل و جنین‌شناسی، مرکز تحقیقات بیولوژی و بیوتکنولوژی تولید مثل و نازایی، پژوهشکده ابن‌سینا، تهران، ایران.
- ۳- استاد، گروه علوم تشریح، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز، تبریز، ایران.
- ۴- استادیار، گروه علوم تشریح، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی زاهدان، زاهدان، ایران.
- ۵- استادیار، گروه زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز، تبریز، ایران.
- ۶- مربی، گروه آمار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بوشهر، بوشهر، ایران.

چکیده

مقدمه: داروهای محرک تخمک‌گذاری همچون GnRHa, HMG, HCG به صورت پروتکل طولانی مدت به طور شایعی برای تحریک تخمک‌گذاری و به دست آوردن تعداد بیشتر تخمک در سیکل‌های ART استفاده می‌شود. مطالعات و تجربیات اخیر نشان داده است که میزان لانه‌گزینی موفق در سیکل‌های تحریکی، کمتر از سیکل‌های طبیعی می‌باشد. با توجه به نقش مهمی که اندومتر در پذیرش و لانه‌گزینی جنین دارد، در بررسی حاضر اثرات احتمالی استفاده از پروتکل استاندارد طولانی مدت تحریک تخمک‌گذاری بر فراساختمان اپی‌تلیوم لومینال و غددی در روز بیستم سیکل قاعدگی (LH+6) (زمان پنجره لانه‌گزینی) بررسی شده است.

مواد و روشها: بافت اندومتر از دو گروه کنترل و تحت مطالعه مراجعه کننده به مرکز ناباروری بیمارستان الزهراء دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز در طی سال‌های ۸۰-۸۲ در روز LH+6 با استفاده از کاتتر پاییل از فوندوس رحم دریافت شد. گروه کنترل (n=5) زنان بارور طبیعی بودند که داروی محرک تخمک‌گذاری دریافت نکرده بودند و گروه مطالعه (n=10) زنانی نابارور بودند که به دلیل مشکل همسر تحت درمان با پروتکل استاندارد طولانی مدت تحریک تخمک‌گذاری بودند که جنین در این زوجین تشکیل نشده بود. پس از آماده سازی نمونه برای میکروسکوپ نوری و الکترونی، عکسبرداری از نمونه‌ها انجام شد و مطالعات کمی و کیفی (مورفولوژیک و مورفومتریک) انجام شد و نتایج حاصله با استفاده از روش آماری Unpaired Student T test مقایسه گردید.

نتایج: نتایج به دست آمده وجود سیستم کانال‌های هسته‌ای (NCS)، میتوکندری‌های غول پیکر و واکوئل‌های کلیگوژن را در هر دو گروه نشان داد. آنالیزها نشان داد که نسبت‌های حجمی ارگانل‌ها در اپی‌تلیوم لومینال و غددی از جمله یوکروماتین به هسته، RER به سلول و میتوکندری به سلول در گروه مطالعه نسبت به گروه کنترل به طور معنی‌داری افزایش داشت ($P < 0.05$) که نشانه فعال بودن این سلول‌ها نسبت به سلول‌های گروه کنترل می‌باشد.

نتیجه‌گیری: از نتایج فوق می‌توان استنباط کرد که داروهای فوق تکامل طبیعی اندومتر را در فاز میانی لوتئال که مقارن با زمان کاشته شدن جنین می‌باشد به هم زده و باعث کاهش میزان لانه‌گزینی خواهند شد. لذا انجام ART بدون استفاده از داروهای محرک تخمک‌گذاری می‌تواند میزان لانه‌گزینی موفق را افزایش دهد.

کل واژگان: ناباروری، اندومتر، مورفومتري، داروهای محرک تخمک‌گذاری، لانه‌گزینی، پروتکل طولانی مدت، و اپی‌تلیال اندومتر.

آدرس مکاتبه: دکتر معرفت غفاری نوین، گروه غدد تولید مثل و جنین‌شناسی، مرکز تحقیقات بیولوژی و بیوتکنولوژی تولید مثل و نازایی، پژوهشکده ابن‌سینا، اوین، صندوق پستی: ۱۷۷-۱۹۸۳۵، تهران، ایران.

پست الکترونیک: mghaffarin@yahoo.com